

KERSTI PÅ LJUNGBACKEN.

Folkliksbild af Abbe.

Inte behöfver jag beskrifva backstugan Ljungbacken så noga; ni skulle ändå aldrig komma att se den derinne i den småländska vildmarken och således ej heller få veta, hvilken "natursann" skildring jag lemnat för berättelsens rän. Låt mig i stället blott draga upp den med några streck.

Ljungbacken låg på utegorna till byn Vestramo. Närmaste gården var nämndemannens. Dess skogsmark slutade med ett moras, hvilket, der det höjde sig mot söder, fortsattes af en ljunghed. På denna ljunghed reste sig en ättfog, upp till toppen bevoxen med yfvig ljunghed, som ännu aldrig rubblats af en fornforskars fot. Men folket kallade högen Kungslacken, och den lilla grå stugan tätt invid den kallade man Ljungbacken — och det var der Kersti bodde med sin moder, sin gamla, se'n många år af lamhet vid sängen bundna moder.

Om Kersti var yacker? Ack, annars skulle kanske hennes saga biddats med bland hedens ljunghed och aldrig kommit utom Kungshögens horisont. Och icke heller skulle hon med så starka band knutit vid sitt hjerta, nejdens raskaste ungsvens, nämndemannens, den herraktige, men alltid så vänlige "August i Storegården."

Han kom en mänkla augusti, qväll och skulle fånga "folsingen," som med fara för sitt unga lif passerat stockspången i moraset och ru dansade om bland hedens blommande, doftande ljunghed. Ung-hästen berusades vist af den doftande ljunghed och ville ej låta fånga sig. Då kom den snabbfotade Kersti till hjälp, och "hvad en ej mäktat det rådde två med." Men vid den jagten var fångsten af "folsingen" den obetydligaste: två unga hjertan hade fångat hvarandra på samma gång som de unga människobarnens händer, varna och drarande efter språnget, berörde hvarandra i den istadiga "folsingens" svettande man.

— Mor, mor! Du (art) mej mä det! Men jag skall lofvat.

Den arma, utmarglade varelse som Kersti talade till, kunde ej röra mer än hufvudet och högra armen. Och sådan hade hon legat i tolf år, de första åren världad af en nu död syster, de senaste af sin dotter, det vackra barnet Kersti.

— Gack efter din salmebok å slå opp'at ditt nattvardslöfte, befalde modern.

Den gråtande unga flickan lydde och nu fick hon — med handen på "nattvardslöftet" — lofva mor Lena, att hon aldrig skulle "som sin äkta make begära, trä till eller lyss

på August i Storegården, så sant hon ville träffa sin döde far eller sin stackars lama mor i deras himmel en gång."

Det var ett tungt löfte, men mor Lena hade berättat sitt barn en historia ur sitt lif, innan Kersti gaf det. Hon hade väl gömt den inom sin lama stofthydda tills nu, liksom om hon vetat, att hennes stund en gång skulle komma, då berättelsen måste höras ny och för första gången, för att moderns häst på en gång skulle flyttas öfver i barnets hjerta.

Den var kort. Augusts far, den rike nämndemannen Svensson i Storegården var kommunalordförande, när Kerstis fader, torparen, dog. Modern hade då måstarbeta mycket hårdt för att kunna behålla torpet, som låg under Storegården. Då blef hon sjuk och måste foras till läns-lasarettet i den tämligen aflägsna staden. Och hade hon fått vara der tillräckligt länge, hade hon — åtminstone hade en sköterska sagt henne det — kunnat bli bra. Nu lade sig kommunalordföranden, socknens småkonung, som således ock bestämde fattigvårslärendena, uti saken. Lena fördes på hans ord allt för tidigt från lasarettet och sjukdomen förvärrades, tills hon blef hvad hon kallade "ett lefvande lik," en boja för sitt barn. Och härtill var den hårdlyttade nämndemannens skuld!

"Vill hennes barn gifva bort sig till huggormars afföda?" Moderns qval under långa år lade sig på dotterns unga bröst och ej ens tårar lättade. Hon måste lyda sin mor. Hon måste lofvat att ej ge sin tro åt sonen till den, som af girighet i socknens ärenden sköf-lat moderns helsa.

Hur jublade hon ej i det hat, som moderns lidande väckt hos henne. Och öbeck — hur sved det ej redan samma qväll i det lilla arma hjertat när hon laddes om intet, medan tassande steg hördes ute bland ljungheden på Kungshögen. Det var August, som förgäfvos väntade på att få höra mer om tro och kärlek och eget litet bo med henne, som hjälpte honom att infånga foljan för några veckor sedan.

— Mor, mor! De ha fört August te Ponten i Korsberga. Ja' har träffat nämndemannen, å han tittade så besynnerligt på mej, när han talte om'at August yrat om mej i sina fantasidrommar. Mor, ja' å skullen te, att August ble frå vetet, (ör ja' set) ingen ro för'an, innan som ja' sa honom härom da'n, att ja' inte velle bryss mej om honom."

Och Kersti grät. Angrar du det löfte te' mej? Frågade den orörliga Lena. — Nej mor. I ska' inte bry or om mej bara. De' a' så tungt att lofva.

— Sa du, att de fört honom te Korsberga der de bota dårar?

— Ja, å ja, töcker de' a' så hemskt, för ja' tror han lagt ved sej för min skull.

— Ja, Gud hjelpe honom. Nu öppnades dörren och bygdens store man, nämndemannen Svensson steg in. Kersti sprang upp, och den lamas ögon gnistrade under det hon höjde sin knutna hand i luften.

— Tack ska' du ha, Lena, för dett sista or. Du sa "Gud hjelpe honom," när ja' trodde du skulle säga, att fädernes missgärningar hämnas på barnen allt intill fjärrled. Gud hjälper nock min August och di Kersti me' för resten. För-låt mej hvad du här på sinnet mot mej, Lena, å låt våra barn ble lockliga me' hinandra!

Det var en vördig gammal man, socknens omtyckte kyrkoherde, som nu också inträdde i stugan. Han talade mångt mildt ord till den vid sjukbädden bundna och förtalde till slut, att Kersti, drifven af hjerteqval, kommit till honom och frågat honom, om hon gjort synd, då hon lofvade moder att för händs skull öfverge sin hjertans-kär. Prosten hade inte svarat för tillfället, men, då han hört, att August i Storegården var allvarsamt sjuk, hade han talat med dennes fader, hvilken blott "pröfvat tösens hjertelag," när han nyss berättat henne, att August blifvit "sinnesvill." Det hade bestämt profvet, ty nämndemannen hade sett Kristi skynda ifrån sig derför att tårarne velat flöda öfver. Och allt stod derför att hjälpa om Lena ville förlåta och glömma gammalt groll för de ungas lyckas skull. August skulle nog komma helt till sig sjelf, när Kersti lade sin hand i hans.

Två unlyckliga menniskor bo nu på Storegården. Ljungbacken står öfvergifven ute vid Kungshögen men denna besökes mången gång, när ljungheden blommar, af unga mor Kersti i Storegården, som binder vackra kransar af hedens blommor, hvilka sedan äterses på två grafvar å socknekyrkogården: hen tes moders och Augusts faders.

- * Folsingen.
- † Dödar.
- ‡ Fick.
- § Fjerde.
- ¶ Hvarandra.

DET LILLA SVENSKA ORDET "JASA".

En tysk tänkare säger: Öfverhufvudtaget är det inte svårt att underhålla konversationen med en svensk om man blott kän-

ner en enda trollformel. Dermed kan man mäta känslans alla höjder och djup, dermed kan man åska och hata, välsigna och förbanna, vara godmodig eller satirisk, ja, man kan till och med vara snällrik dermed. Detta mäktiga allt omfattande ord heter "Jasa!" Svensken vet att på så mångtusen sätt moduleras dessa två stafvelser, att man verkligen måste beundra det. Hör han en gläd underättelse, så ropar han hastigt med blixtrande ögon sitt högljudda "Ja-så!" Erfar han något sorgligt, så mumlar han efter en paus ett smärtsamt "Ja-så!" Blir en viktig angelägenhet honom föredragen, så utstötter han eftertänksamt ett utdraget "Ja-så!" Vill man ge honom till bästa en osanning, så säger han rätt ironiskt "Ja-så!"

Hela romaner ligga förborgade i detta ord. Lucie sitter vid fönstret, då det väl bekanta budet inträder och lemnar henne en blom-bukett. Glad ropar hon "Ja-så!" och trycker blommorna till sin vackra mun. Hennes väninna kommer in; hon visar henne den doftande skänken och denna säger något afundsjukt "Ja-så!" Snart derefter får älskaren underättelse om sin fästnös otrohet, han gnisslar ettskärande "Ja-så!" Han skrifer till henne att han föraktar och aldrig vill se henne, och gråtande säger hon till sig sjelf "Ja-så!" Men det lyckas henne att få ett kort samtal med sin Albert och att föreställa honom, att man förtalat henne. "Ja-så!" ropar han eldigt och trycker henne i sina armar. Plötsligt drager ett moln förbi hans själ; han minnar sig ett viktigt göromål väntar honom och säger halfhögt "Ja-så!" Han hastar nu till den oförskämda, som vill från-röfva honom hans kärlek, och talar allvarsamt med honom. Denne svarar blott ett kallt och hånande "Ja-så!" och saken är afgjord. Nästa dag duellera de, och jag tror, att om den ene träffad nedfaller, är hans sista suck "Ja-så!" Men den andre ropar förskräckt "Ja-så!" och flyr öfver gränsen. Och läkare, släp-tingar, vänner och domare, öfverhufvud alla, som erfara händelsen, skola säga "Ja-så!"

Ej min skuld. Domaren till tjuf-ven:

"Ni är anklagad att, medan han var i badet, ha stulit från den här herrn hans dyrbara gulddur och en väst."

Tjufven:
"Nej bara västen! Inte kunde jag rå för att dett låg en guldklocka i den."